

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

Emnenr. Nr. 5.

Fylke: Telemark.

Tilleggsspørsmålnr.

Herad:

Emne: "Vannbæring".

Bygdelag:

S k a a t ø y

Oppskr. av: L. Midgaard

Gard:

Gjelder - paa det næmeste

(adresse): Rørvik ved Kragerø.

G.nr. -

- hele herredet.

Br.nr. -

A. Merk av om oppskrifta er etter eiga røynsle. Ja, for det meste. Var først lærer her i Skaatøy i 15aar og lensmann 1912 - 1938.

B. Eller om den er etter andre heimelsmenn: (ta også med alder, heimstad, yrke): Eilert Lindhagen, Myra, nær 90 aar, fhv. gaardbr. Hypotekbanktakstmann og fast takstmann for Norges Brannkasse, samt skjønnsmann.

SVAR

- 1 Ja, vassaak og 2 bøtter. "Aak." Hviler paa begge skuldrer med aapning for halsen, og laget saaledes, at det hviler jevnt og godt paa skuldrene. Alm. 7 dm. langt og midtpartiet 1,5 dm. bredt. Taug med jernkroker. Tidspunktet, da de da naa brukte vannbøtter avløste - etterhvert - trebøttene, kan ikke oppgis. Paa enkelte gaards- og smaabruk er der trebøtter, men blir kun brukt i fjøs og stall.
- 2 Har neppe vært brukt her i Skaatøy.
- 3 Ja, men ikke alm. "Vannski". Som en alm. ski, men noe bredere og med en "klamp" i mot forenden, hvormot vanntønna kunne settes. Siden "Sparken" ble alm., har nok den avløst skia.
- 4 Kona og i tilfelde tjenestejanta og barna. Med mannfolkenes vannbæring er det nok ikke blit stort. Ingen for-
- 5 ring. Det samme paa gaards- og smaabruk, paa de 3 husmannsplasser innen herredet og i de mange arbeider- og fisker hjem her.
- 6 Paa større gaarder med lengere "vannveg" har det nok vært og blir det kjørt vann.
- 7 Ikke alm. For mange eiendomme er terrengforholdene slike, at det ikke blir tilstrekkelig frykk til vannspring, men mer alm. pumpe. Dette især i de senere aar.

Rørvik ved Kragerø, 15de november 1947

816

Tell,
Skaatøy

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING
ADR. NORSK FOLKEMUSEUM
BYGDØY

Bygdøy i april 1948.

Tilleggsspørsmål til emne nr. 5, Vannbæring.

Vennligst svar på dette papir med blyant og send det så fort råd er i den lille konvolutten.

Brukte eller bruker en å la flyte noen gjenstander på vannet eller melken når en bar eller kjørte væskene en lengre vei for å hindre at væsken skvulper over? *Sjeldens ved vanntransport.*

Brukte eller bruker en:

- 1) Treskiver, løse lokk (med eller uten håndtak)? *Tre blokk eller tre-*
- 2) a) Trekors? *Nei.*
b) Trekors med en liten knott i midten for lettere å kunne løfte det? *Nei.*
- 3) Noen trestykker? *Av og til.*
- 4) Gress, halm, løkvister, store blad, gran- eller enekvister? *Nei.*
- 5) Is eller snø? *Som regel ikke.*
- 6) Kjerald, skål, bøtter, trefat? *Nei.*
- 7) Korkskiver? *Nei.*
- 8) Hva kaller en slike ting for (skuljefjel, flottor, bøk, flæ, flyteskiver)? *Skvalpelokk, skvalpestykker.*
- 9) Fanns det noen forseggjorte gjenstander til det bruket? *Nei.*

--- o o o ---

Herad
Uppteiknar

*Skaatøy, Selmark
L. Midgaard*

1598

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING